

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

15 11 20 22 р.

м. Київ

№ 1023

Про затвердження стандарту вищої освіти
зі спеціальності 221 Стоматологія
для третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти

На виконання частини шостої статті 10, підпункту 16 частини першої статті 13 Закону України «Про вищу освіту», підпункту 12 пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630, з урахуванням Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 року № 600 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30 квітня 2020 року № 584),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити стандарт вищої освіти зі спеціальності 221 Стоматологія галузі знань 22 Охорона здоров'я для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, що додається.
2. Установити, що стандарт вищої освіти, затверджений пунктом 1 цього наказу, вводиться в дію з 2023/2024 навчального року.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Міністра Вітренка А.

Т.в.о. Міністра

Андрій ВІТРЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом Міністерства
освіти і науки України
від 15 листопада 2022 р. № 1023

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____ Третій (освітньо-науковий) рівень _____
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____ доктор філософії _____
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ _____ 22 Охорона здоров'я _____
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ _____ 221 Стоматологія _____
(код та найменування спеціальності)

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Київ
2022**

I Преамбула

Стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня (далі – Стандарт) галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 221 Стоматологія.

Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 15 листопада 2022 р. № 1023.

Стандарт розроблено членами підкомісії зі спеціальності 221 Стоматологія Науково-методичної комісії № 11 з охорони здоров'я та соціального забезпечення сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України:

1. **БОЙЦАНЮК Світлана Іванівна**, кандидат медичних наук, доцент, декан стоматологічного факультету Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

2. **ЛАХТІН Юрій Володимирович**, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри стоматології Навчально-наукового медичного інституту Сумського державного університету

3. **ЛИСИЦЯ Дмитро Леонідович**, кандидат педагогічних наук, викладач стоматологічних дисциплін, лікар-стоматолог Комунального закладу вищої освіти «Рівненська медична академія» Рівненської обласної ради

4. **НІКОНОВ Віктор Володимирович**, кандидат медичних наук, доцент, декан стоматологічного факультету Харківського національного медичного університету

5. **СКРИПНИК Ірина Леонідівна**, кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри ортодонції та пропедевтики ортопедичної стоматології Національного медичного університету імені О. О. Богомольця

6. **ФАСТОВЕЦЬ Олена Олександрівна**, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри ортопедичної стоматології Дніпровського державного медичного університету

7. **ШНКАРУК-ДИКОВИЦЬКА Марія Михайлівна**, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри терапевтичної стоматології Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова

Стандарт розглянуто та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 221 Стоматологія Науково-методичної комісії № 11 з охорони здоров'я та соціального забезпечення сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, протокол від 08 листопада 2021 р. № 8.

Стандарт розглянуто на засіданні сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, протокол від 25 січня 2022 р. № 17.

Фахову експертизу проводили:

1. **ШНАЙДЕР Станіслав Аркадійович**, доктор медичних наук, професор, директор Державної установи «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії Національної академії медичних наук України»

2. **МАЗУР Ірина Петрівна**, доктор медичних наук, професор, професор кафедри стоматології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

3. **СМАГЛЮК Любов Вікентіївна**, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри ортодонції Полтавського державного медичного університету

Методичну експертизу проводили:

1. **БАХРУШИН Володимир Євгенович**, доктор фізико-математичних наук, професор, професор кафедри системного аналізу та обчислювальної техніки Національного університету «Запорізька політехніка»

Стандарт розглянуто Федерацією роботодавців України та Міністерством охорони здоров'я України.

Стандарт розглянуто після надходження всіх зауважень та пропозицій та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 221 Стоматологія Науково-методичної комісії № 11 з охорони здоров'я та соціального забезпечення сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, протокол від 05 липня 2022 р. № 15.

Стандарт погоджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, протокол від 30 серпня 2022 р. № 13.

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія
Форми здобуття освіти	Очна (денна, вечірня), заочна
Освітня кваліфікація	Доктор філософії зі стоматології
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – доктор філософії Галузь знань – 22 Охорона здоров'я Спеціальність – 221 Стоматологія
Додаткові вимоги до правил прийому	
Опис предметної області	<p>Об'єкт(и) вивчення та/або діяльності: профілактика, діагностика та лікування патологічних станів у стоматології.</p> <p>Цілі навчання: набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми стоматології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: поняття принципи, концепції, що стосуються органів і тканин щелепно-лицевої ділянки людини та його впливу на організм людини у цілому.</p> <p>Методи, методики та технології: сучасні методи, теоретичних, епідеміологічних, експериментальних та клінічних досліджень у сфері стоматології; методи діагностики, лікування та профілактики в стоматології; методи моделювання, соціально-психологічні, експертних оцінок, статистичної обробки результатів досліджень та аналізу даних; цифрові технології; методи та технології управління науковими проєктами; методи науково-педагогічної діяльності у вищій освіті.</p> <p>Інструменти та обладнання: сучасне обладнання та програмне забезпечення, що відповідають новітнім міжнародним практикам у галузі стоматології і медицини.</p>
Академічні права випускників	Здобуття наукового ступеня доктора наук. Здобуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.

Працевлаштування випускників	Працевлаштування на посадах наукових і науково-педагогічних працівників у наукових установах, закладах вищої освіти, а також на посадах працівників найвищої кваліфікації у медичних закладах.
-------------------------------------	--

III Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за освітніми програмами спеціальності 221 Стоматологія, та їх результатів навчання

Для здобуття освітнього ступеня доктора філософії можуть вступати особи, що здобули освітній ступінь магістра зі спеціальності 221 Стоматологія.

IV Обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Освітньо-наукова програма складається з освітньої та наукової складових. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки.

Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії становить 30-60 кредитів ЄКТС.

V Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми стоматології і дотичні міждисциплінарні проблеми, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності	ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні задачі на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням професійної етики та академічної доброчесності. ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу ЗК04. Здатність працювати в міжнародному контексті.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в стоматології і дотичних до неї суміжних напрямів медицини і можуть бути опубліковані у провідних міжнародних наукових виданнях. СК02. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері стоматології та дотичні до них міждисциплінарні проекти. СК03. Здатність презентувати та обговорювати результати

	<p>наукових досліджень та інноваційних проєктів у сфері стоматології усно і письмово державною мовою та однією з офіційних мов Європейського Союзу, оприлюднювати результати досліджень у провідних міжнародних наукових виданнях.</p> <p>СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність зі спеціальності «Стоматологія» у закладах вищої освіти.</p> <p>СК05. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики стоматології, виявляти проблеми, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі охорони здоров'я, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень в стоматології.</p> <p>СК06. Здатність застосовувати сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.</p> <p>СК07. Здатність критично аналізувати, оцінювати і синтезувати нові та комплексні ідеї у сфері стоматології та з дотичних міждисциплінарних питань.</p> <p>СК08. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення</p>
--	--

VI Нормативний зміст підготовки доктора філософії, сформульований у термінах результатів навчання

РН01. Мати концептуальні та методологічні знання зі стоматології та на межі предметних областей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи наук про здоров'я людини, основні тенденції їх розвитку, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних наукових розвідках у сфері стоматології та у викладацькій практиці.

РН03. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень та прикладні проблеми стоматології державною та іноземними мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень, статистичного аналізу даних, наявні літературні дані.

РН05. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу медико-біологічної інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН06. Застосовувати загальні принципи та методи досліджень у сфері охорони здоров'я, а також сучасні методи та інструменти, цифрові технології та

спеціалізоване програмне забезпечення для провадження досліджень у сфері стоматології.

РН07. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти медичної направленості, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми у сфері медицини.

РН08. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері стоматології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і застосовувати інноваційні технології навчання, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти

РН09. Планувати і виконувати дослідження зі стоматології та з дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, біоетики, належної клінічної практики (GMP), критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань.

РН10. Розробляти та досліджувати моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері стоматології та у дотичних міждисциплінарних напрямах.

VII Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту дисертації.
Вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері стоматології або на її межі з іншими спеціальностями, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Дисертація не має містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти (наукової установи).

VIII Вимоги до створення міждисциплінарних освітньо-наукових програм

Для міждисциплінарних освітньо-наукових програм для зазначення спеціальності 221 Стоматологія в освітній кваліфікації необхідно забезпечити набуття здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти не менше половини визначених цим стандартом компетентностей та здобуття ними не менше половини визначених ним результатів навчання, які у сукупності з іншими вимогами освітньої програми забезпечують набуття визначеної цим стандартом інтегральної компетентності.

ІХ Вимоги професійних стандартів у разі їх наявності

Професійні стандарти відсутні.

Х Додаткові вимоги до організації освітнього процесу для освітніх програм з підготовки фахівців для професій, для яких запроваджене додаткове регулювання

Додаткові вимоги до організації освітнього процесу відсутні.

ХІ Додаткові вимоги до структури освітніх програм, необхідних для доступу до професій, для яких запроваджене додаткове регулювання

Додаткові вимоги до структури освітніх програм відсутні.

ХІІ Перелік нормативних документів, на яких базується Стандарт

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII.
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Указ Президента України «Питання європейської та євроатлантичної інтеграції» від 20.04.2019 № 155/2019.
URL : <https://www.president.gov.ua/documents/1552019-26586>
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (зі змінами).
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (зі змінами).
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/266-2015-%D0%BF#Text>
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами).
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text>
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (зі змінами). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>
8. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до міждисциплінарних освітніх (наукових) програм» від 01.02.2021 № 128.
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0454-21#Text>
9. Наказ Держспоживстандарту від 28.10.2010 № 327 «Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003:2010».
URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>

10. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584), схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України.

URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo>

11. Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.06.2019 № 879 «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 211 «Стоматологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти».

URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/221-Stomatolohiya-mahistr.20.01.22.pdf>

Генеральний директор директорату
фахової передвищої, вищої освіти

Олег ШАРОВ

Пояснювальна записка

Стандарт вищої освіти містить вимоги до освітніх програм підготовки докторів філософії за спеціальністю 221 Стоматологія стосовно:

- обсягу освітньої програми, необхідного для здобуття освітнього ступеня «доктор філософії» зі спеціальності 221 Стоматологія;
- рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за відповідною освітньою програмою, та результатів їх навчання;
- переліку обов'язкових компетентностей випускника;
- нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого у термінах результатів навчання;
- форм атестації здобувачів вищої освіти;
- створення міждисциплінарних освітньо-наукових програм.

Вимоги до компетентностей та результатів навчання узгоджені між собою та відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій.

Таблиця 1 демонструє відповідність визначених Стандартом компетентностей та дескрипторів НРК, а таблиця 2 – відповідність результатів навчання та компетентностей.

Заклад вищої освіти самостійно визначає перелік дисциплін, практик та інших видів навчальної діяльності, необхідний для набуття означених Стандартом компетентностей. Наведений в Стандарті перелік компетентностей і результатів навчання не є вичерпним. Заклади вищої освіти під час формування освітніх програм можуть зазначати додаткові вимоги до компетентностей і результатів навчання. Заклади вищої освіти мають право використовувати власні формулювання спеціальних (фахових) компетентностей і результатів навчання, забезпечуючи при цьому, щоб сукупність вимог освітньої програми повністю охоплювала всі вимоги Стандарту.

Після закінчення навчання за освітньою-науковою програмою спеціальності «Стоматологія» фахівець здатний виконувати професійну роботу:

- науковий співробітник (стоматологія) (код КП-2222.1);
- викладач університетів та вищих навчальних закладів – (КП-2310);
- професори та доценти – (КП - 2310.1);
- інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів (КП-2310.2).

Зазначений перелік не є вичерпним.

Рекомендовані джерела

1. Стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG).

URL : https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf

2. International Standard Classification of Education (ISCED 2011): UNESCO Institute for Statistics.

URL : <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>

3. International Standard Classification of Education. Fields of education and training 2013 (ISCED-F 2013) – Detailed field descriptions.

URL : <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>;

4. The European Qualifications Framework: Supporting Learning, Work and Cross-Border Mobility.

URL : http://www.ehea.info/Upload/TPG_A_QF_RO_MK_1_EQF_Brochure.pdf;

5. QF-EHEA – Qualification Framework of the European Higher Education Area.

URL : http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf

6. TUNING Educational Structures in Europe.

URL : <https://www.unideusto.org/tuningeu/competences.html>

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Уміння Ум1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики Ум2 Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності Ум3 Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей	Комунікація К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	Відповідальність та автономія Ав1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності Ав2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення
Загальні компетентності				
ЗК01	Зн1	Ум2, Ум3	К1	Ав1
ЗК02	Зн1	Ум3	К1	Ав1
ЗК03	Зн1	Ум3	К1	Ав1
ЗК04	Зн1	Ум1, Ум2, Ум3	К1, К2	Ав1
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК01	Зн1	Ум1, Ум2, Ум3	К1	Ав1
СК02	Зн1	Ум2	К1, К2	Ав1
СК03	Зн1	Ум2, Ум3	К1, К2	Ав1, Ав2
СК04	Зн1	Ум1	К2	Ав1, Ав2
СК05	Зн1	Ум1, Ум2	К1	Ав1
СК06	Зн1	Ум1, Ум2, Ум3	К1	Ав1
СК07	Зн1	Ум3	К1, К2	Ав1, Ав2
СК08	Зн1	Ум1	К1, К2	Ав2

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

Результати навчання	Компетентності											
	Інтегральна компетентність											
	Загальні компетентності				Спеціальні (фахові) компетентності							
	ЗК01	ЗК02	ЗК03	ЗК04	СК01	СК02	СК03	СК04	СК05	СК06	СК07	СК08
PH01	+	+	+	+	+		+		+		+	+
PH02		+	+	+	+	+		+			+	+
PH03	+	+	+				+					
PH04		+	+			+	+		+	+	+	+
PH05		+	+						+	+	+	
PH06	+				+				+	+		
PH07	+	+	+	+		+			+		+	+
PH08		+					+					
PH09	+	+	+	+	+		+			+	+	
PH10	+	+	+	+	+				+	+	+	+